

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 434

27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/752)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101-1906/04107

26.3.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.3.1986 tarihinde kararlaştırılan «27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Halen Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre, Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde yer alan pilotlar bir sınıf olmayıp, pilot olmadan önceki sınıflarının branşı şeklinde kabul edilmektedirler. Gelişen teknoloji, Kara Kuvvetlerinin pilot ihtiyacı ve bu personelin istihdam edildikleri teşkilâta meydana gelen gelişmeler, Kara Kuvvetleri Komutanlığında kara havacılık sınıfının kurulması ihtiyacını doğurmuştur. Bu sebeple Tasarının 1 inci maddesiyle, 926 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (a) bendinin 1 inci alt bendinde «Kara havacılığı» Kara Kuvvetleri Komutanlığının muharip bir sınıfı olarak kabul edilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde öğrenim sebebi ile verilecek kıdemler ve bu kıdemlerin verilme şekli 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36 ncı madde (d) bendinde yer almıştır. Bu maddede ifade edildiği üzere Kuvvet Harp Akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onanan subaylara iki yıl, sonraki rütbede bir yıl olmak üzere toplam üç yıl kıdem verilmektedir. 1467 Sayılı Harp Akademileri Kanunu yerine geçmek üzere hazırlanan Harp Akademileri Kanun Tasarısında Silahlı Kuvvetler Akademisi öğrenimi için seçilerek gönderilme ve bu akademi mezun olmak içinde tez hazırlama ve muvaffak olma şartları getirilmekte, buna bağlı olarak da Tasarının 17 nci maddesinin (b) bendinde bu öğrenimi görenlere 3 üncü kademeye verileceği belirtilmektedir. Ayrıca, aynı madde içinde kıdem verme esaslarının 926 sayılı Kanun hükümlerine göre verileceği yer almaktadır. Bu sebeple Tasarı ile her iki kanun arasında paralellik sağlanması amaçlanmıştır.

Tasarıda ele alınan bir diğer husus koramirallığe terfi şartlarıdır. 926 sayılı Kanunun general ve amirallerin terfileriyle ilgili 47 nci maddesine 7.7.1971 tarih ve 1424 sayılı Kanunla eklenen (f) bendinde korgeneral ve koramirallığe yükselme şartları belirlenmiştir. Bu bent hükmüne göre koramirallığe yükselilebilmek için Harp Akademileri öğrenimini başarıyla bitirmiş olmak ve ayrıca Deniz Kuvvetleri Komutanlığının güverte sınıfına mensup bulunmak gerekmektedir. Oysa 1955 yılından sonra Deniz Harp Okulunun eğitim sisteminde yapılan değişiklik sonucu, Deniz Harp Okulundan güverte ve makine sınıfı olmak üzere iki ayrı muharip sınıf yetiştirilmesinden vazgeçilerek «Deniz» sınıfı adı altında tek bir muharip sınıf subay yetiştirilmesine başlanmış ve bu doğrultuda 1971 yılından itibaren 1955 yılı ile müteakip yıllarda Deniz Harp Okulundan mezun olan muharip subayların sınıfları «Deniz» sınıfı şeklinde değiştirilmiştir. Tasarı ile, bu değişikliğin zaruri kıldığı düzenleme yapılmaktadır.

Öte yandan halen 926 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine göre, normal bekleme süresi sonunda bir üst rütbeye terfi edemeyip hizmet ve görev ihtiyacı sebebiyle buldukları rütbede hizmete devam etmelerinde zaruret görülen muharip ve yardımcı sınıf general ve amirallerden her yıl, bütün kuvvetler ve bütün rütbelere 6 general ve amiral bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilmektedirler. Zaruri hallerde Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şura'nın kararıyla bu miktar en çok 10'a çıkarılabilmektedir. Bu şekilde hizmete devam ettirilen tuğgeneral-tuğamiraller bir yıllık uzatma sonunda terfi edemedikleri takdirde emekli olmaktadır. Oysa günümüzde görev, hizmet ve kuruluş itibarıyla daha çok sayıda tuğgeneral ve tuğamiral istihdam edilmesini zaruri kılan durumlar kaçınılmaz olabilmektedir. Bu sebeple sözü edilen personel ihtiyacını karşılamak ve genç yaşta yetişmiş insan gücünden gerektiği kadar yararlanabilmek bakımından Tasarı ile duruma göre 24-32 tuğgeneral-tuğamirale her yıl değerlendirilmek kaydıyla normal bekleme süresinden 4 yıl daha fazla hizmet edebilme imkânı getirilmektedir. Tasarıyla getirilen düzenleme ile, tecrübeli ve yetişmiş tuğgeneral-tuğamirallerden daha uzun süre yararlanılacak ve erken yaşta emekliliğin önlenmesi yanında, mevcut duruma nazaran daha fazla personel içerisinde bir üst rütbeye seçim yapma imkânı doğacak ve ayrıca bu sistem çalışmayı da teşvik edecektir. Hizmet süresi uzatılan general - amiraller 926 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin (b) bendinde belirlenen rütbe kontenjanları dışında tutulduğundan, alt rütbeden gelen ve terfi durumunda bulunan diğer personelin önünü tıkama gibi bir mahzur da doğurmayacaktır. Tasarıyla ayrıca tabip, yüksek mühendis, mühendis, askerî hâkim ve öğretmen sınıflarından olan tümgeneral - tümamiraller ile tuğgeneral - tuğamirallerden ihtiyaç duyulanların 4 yıllık uzatma sonunda da her yıl değerlendirilmek kaydıyla Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şura'nın üçte iki çoğunluğunun kararı ile rütbelerinin yaş haddine kadar hizmete devam edebilmeleri imkânı getirilmiş olup, bu gruba dahil olan personelin tecrübe ve hizmetlerinden daha uzun süre istifade edilmesi amaçlanmıştır.

Gene bu tasarıda üstün başarıları sebebiyle bir yıl önce başçavuşluğa yükseltilen astsubayların durumlarının ele alınması zaruri olmuştur. 926 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinde, astsubaylıktan subay olabilmek için aranan şartlar düzenlenmiş olup, meslek sınavına girebilmek için kıdemli üstçavuş rütbesinde bulunmak gerekmektedir. Bu durum karşısında bir astsubay, subay olmak için öngörülen diğer şartların mevcudiyeti halinde normal bekleme süresi üç yıl olan kıdemli üstçavuşluk rütbesinde üç defa sınava girme hakkına sahip bulunmaktadır. Buna karşılık aynı Kanunun 85 inci maddesinde üstün başarı sebebiyle kıdemli üstçavuşlara bir yıl önce başçavuşluğa yükselme imkânı getirilmiş olup, bu durum emsallerinden bir yıl önce başçavuşluğa yükseltilen ve dolayısıyla kıdemli üstçavuşluk rütbesini iki yılda tamamlayan astsubayların, subay olmak için yapılan meslek sınavına katılma haklarının üçten, ikiye düşmesine ve mağduriyetlerine yol açmaktadır. Bu itibarla Tasarıyla başarılı personelin mağduriyetlerinin önlenmesi ve Kanunun değişik hükümlerinden doğan çelişkinin giderilmesi amacıyla üstün başarılarından ötürü başçavuşluğa bir yıl erken terfi eden astsubaylara başçavuşluk rütbesinin ilk yılında da meslek sınavına girebilme imkânı getirilmiştir.

Ayrıca, 657 sayılı Kanunun 224 üncü maddesinin (b) bendi hükmü ile 926 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinin hükmü arasında paralellik kurulması için lise mezunlarından öğrenim amacıyla yabancı memleketlere gönderilenlerin yükümlülükleri iki katına çıkarılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesi ile günümüzdeki teknolojik gelişmeler, Kara Kuvvetleri Komutanlığının pilot ihtiyacı ve teşkilatta meydana gelen farklılaşmalar sebebiyle Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde müstakil bir «Kara havacılık» sınıfı oluşturulmasına imkân getirilmiş olup, görevin mahiyeti ile savaşta düşmanla temas ve zayıf durum ve derecesi göz önünde tutularak «Kara havacılık» sınıfına Kara Kuvvetleri Komutanlığının muharip sınıfları arasında yer verilmiştir.

Madde 2. — Yürürlükte bulunan 1467 sayılı Harp Akademileri Kanununun yerine geçmek üzere hazırlanan Harp Akademileri Kanun Tasarısında, Kuvvet Harp Akademilerinden mezun olan ve kurmaylıkları Genel Kurmay Başkanlığınca onaylanan subaylarla, Silahlı Kuvvetler Akademisinden mezun olan kurmay subaylara 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre kıdem verilmesi öngörülmüş olup, bu tasarıda Kuvvet Harp Akademilerindeki öğrenimlerini tamamlayarak kurmaylığı onaylanan subaylar bakımından 926 sayılı Kanuna göre ilk iki yılı hemen, bir yılı da hiçbir şarta bağlı olmaksızın sonraki rütbede kazanılmakta olan toplam üç yıl kıdem verilme esası değiştirilmiş ve Kuvvet Harp Akademisini bitirdikten sonra ayrıca Silahlı Kuvvetler Akademisinden mezun olmak şartı getirilmiştir. Madde ile Kuvvet Harp Akademilerinden mezun olan ve kurmaylıkları onaylanan subayların buradaki öğrenimleriyle yetinmemeleri ve müşterek ve birleşik karargâh ve birlikler seviyesinde planlama, yönlendirme ve kontrol teknikleri ile bu karargâh ve birliklerin faaliyetlerini yönetecek tarzda öğrenim veren Silahlı Kuvvetler Akademisine yönelmeleri, buradaki eğitim ve öğretime ağırlık kazandırılması amaçlanmıştır. Maddeye göre Kuvvet Harp Akademilerini bitirip, kurmaylıkları onaylananlara 2 yıl, bunlardan Silahlı Kuvvetler Akademisinden mezun olanlara ayrıca bir yıl olmak üzere toplam üç yıl kıdem verilecektir.

Madde 3. — 926 sayılı Kanunun general ve amirallerin terfileri ile ilgili 47 nci maddesine 1424 sayılı Kanunla eklenen (f) bendi hükmüne göre, koramiralliğe yükselbilmek için kurmay subay olmak ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığının güverte sınıfına mensup bulunmak gerekmektedir. Halbuki 1424 sayılı Kanun, tasarı olarak teklif edildiğinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı için bu sınıflar deniz ve güverte sınıfı olarak belirtilmiş, ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Geçici Komisyonunda «Deniz Harp Okulundan mezun olan deniz sınıfı subayların 2 yıllık teğmenlikleri sonunda güverte ve makine sınıflarına ayrıldıkları, bu sebeple üstteğmenden yukarı rütbede deniz sınıfı subay kalmayaacağı» gerekçesi ile metinden deniz sınıfı çıkarılmış ve madde bugünkü şeklini almıştır. 1955 senesine kadar olan devrelerde Deniz Harp Okulundan ayrı öğrenim görmek suretiyle güverte ve makine sınıfı subaylar mezun olmuş, 1955 senesinden itibaren mezun olan subayların aynı öğrenimi görerek güverte ve makine sınıflarına ayrılmalarına devam edilmiştir. 1967 senesinden itibaren ise Deniz Harp Okulundan Layn sınıfı subaylar mezun olmaya başlamış ve 1955-1967 tarihleri arasında mezun olmuş subayların da sınıfları Layn olarak değiştirilmiştir. 1971 senesinde ise Layn ismi Deniz olarak değiştirilmiştir. Bu suretle yapılan düzenlemelerle Deniz Harp Okulundan mezun olan subayların sınıfları 1955 neşetliler dahil Deniz sınıfı olarak düzeltilmiştir. Halen 1980 tarihli Harp Okulları Ana Yönergesi gereğince Deniz Harp Okulundan Deniz ve İkmal Sınıfı subaylar mezun olmaktadır. Diğer bir ifadeyle Deniz Kuvvetleri Komutanlığında 1955 senesinden itibaren Harp Okulu kaynaklı güverte ve makine sınıfı subay bulunmamaktadır. Nitekim, halen Deniz Kuvvetleri Komutanlığında tümamiral ve tuğamiral rütbelerinde hizmette bulunan toplam 39 amiralden güverte sınıfına mensup 1954 neşetli 2 tümamiral ve 1952 neşetli 1 tuğamiral bulunmakta iken, deniz sınıfına mensup 7 tümamiral ve 21 tuğamiral bulunmaktadır. Mevcut tümamirallerden de ilk defa 1986 yılında koramiralliğe yükselme sırasına girecek Deniz sınıfına mensup 1982 nasıplı 1 tümamiral bulunmaktadır. Ayrıca Deniz Kuvvetleri Komutanlığında mevcudu giderek azalmakta olan güverte sınıfına mensup subayların Harp Akademisi öğrenimi görmemeleri sebebiyle koramiralliğe yükselme imkânı bulunmamasına mukabil, Harp Akademisi öğrenimi görmüş Deniz Harp Okulu me-

zunu muharip sınıfı subayların tamamı Deniz Sınıfına mensup bulunmaktadır. Bu sebeple madde metni içinde yer almayan Deniz Sınıfının maddeye ilave edilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Halen mevcut amiraller içerisinde güverte sınıfına mensup olanlar da bulunduğundan bu amirallerin kazanılmış haklarının korunması amacıyla güverte sınıfı madde metni içerisinde muhafaza edilmektedir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile 926 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin (b) bendinin 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü fıkraları değiştirilmekte olup, günümüzde ortaya çıkan general-amiral açığını kapatmak, genç yaşta emekliliği önlemek ve dolayısıyla yetişmiş insan gücünden azamî derecede istifade edebilmek ve ayrıca mevcut duruma nazaran daha fazla personel içerisinde bir üst rütbeye seçim yapma imkânı sağlamak amacıyla her yıl, her kuvvet ve her rütbeden 6 yerine 12 general-amiralin bu fıkrada öngörülen şartlar dahilinde bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilmeleri imkânı getirilmiştir. Gene bu maddeye göre normal bekleme süresi sonunda görev süreleri bir yıl daha uzatılan tuğgeneral ve tuğamiraller bakımından, bu maddedeki esaslar dairesinde her yıl tekrar değerlendirilmek ve rütbeye mahsus yaş haddini geçmemek şartıyla 3 yıl daha buldukları rütbede hizmete devam imkânı sağlanmış olup, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü yıl uzatmada bulunan tuğgeneral ve tuğamiral miktarı 18'i aşamayacaktır. Ayrıca görev süreleri belli esaslar dahilinde üç yıl daha uzatılabilecek ve bu üç yıl zarfında toplamları 2 korgeneral-koramiral, 4 tümgeneral-tümamiral ve 18 tuğgeneral-tuğamirali geçmeyecek olan general ve amiraller, normal rütbe bekleme süresi sonunda (d) bendinin 1 inci fıkrasındaki esaslara göre hizmetleri bir yıl daha uzatılabilecek olan 12 general-amiral dışında tutulacaktır. Gene bu maddeye göre normal rütbe bekleme süresi sonunda, bu maddedeki esaslar dairesinde hizmetleri dört yıl uzatılan tabip, yüksek mühendis, mühendis, askerî hâkim ve öğretmen tümgeneral-tümamirallerle tuğgeneral-tuğamiraller, Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûra'nın üçte iki çoğunluğunun kararı ile her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla rütbelerinin yaş haddine kadar hizmete devam edebileceklerdir. Tasarının bu maddesinin 4 üncü fıkrasında ise, zarurî hallerde hizmetin gereklerine göre Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûra'nın kararı ile 1 inci fıkradaki 12 general-amiral miktarı 14'e kadar, üçüncü fıkradaki; 2 korgeneral-koramiral sayısı 3'e, 4 tümgeneral-tümamiral miktarı 6'ya ve 18 tuğgeneral-tuğamiral sayısının 24'e çıkarılabileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 5. — Bu madde ile, üstün başarıları sebebiyle 926 sayılı Kanununun 85 inci maddesinin (c) bendi gereğince normal bekleme süresinden bir yıl önce başçavuşluk rütbesine yükseltilen astsubayların, başçavuşluk rütbesinin ilk yılında da subay olmak için yapılan meslek sınavına girebilmelerine imkân getirilmiştir.

Madde 6. — Madde ile lise mezunlarından yabancı memleketlere öğrenim maksadıyla gönderilenlerin yükümlülüklerinde, 657 sayılı Kanununun 224 üncü maddesindeki hükme paralellik getirilmiş olup, lise mezunlarından öğrenim maksadıyla yabancı memleketlere gönderilenlerin, subay çıktıktan sonra istifaya hak kazanabilmeleri için, 15 yıllık yükümlülük süresine ek olarak, öğrenim için yurt dışına çıkış ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar fazla hizmet etmeleri gerekecektir.

Madde 7. — Bu ek geçici madde ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kuvvet Harp Akademilerinden mezun olan ve kurmaylıkları onaylanmış bulunan subayların kazanılmış haklarının korunması amaçlanmıştır. Maddeye göre, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kuvvet Harp Akademileri öğrenimlerini tamamlayarak kurmaylığı onaylanan subaylara iki yıl, sonraki rütbede bir yıl olmak üzere toplam üç yıl kıdem verilecek ve ayrıca Silahlı Kuvvetler Akademisinden mezun olmak şartı aranmayacaktır.

Madde 8. — Madde yürürlük ile ilgilidir.

Madde 9. — Madde yürütme ile ilgilidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Raporu
Esas : No. : 1/752
Karar No. : 8

4. 4. 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3.4.1986 Tarihli 8 inci Birleşiminde ilgili Millî Savunma Bakanı Sayın Zeki Yavuztürk ve ilgili diğer bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Hızla artan nüfus artışına muvazi olarak silah altındaki yükümlülerin sayısı 850 000'e çıkmış ve böylece Türk Silahlı Kuvvetleri Dünya ülkeleri arasında 5 inci sıraya tırmanmıştır.

Tasarının gerekçesinde de bertafsil arz ve izah edildiği üzere;

Gelişen teknoloji Kara Kuvvetlerinde de pilot ihtiyacını doğurmuş ve bu personel muharip sınıf olarak kabul edildiğinden 926 sayılı kanunun kapsamına alınmıştır.

Getirilen ikinci değişiklik ise öğrenim sebebi ile verilecek kıdemlerle ilgilidir. Kuvvet Harp Akademilerindeki öğrenimlerini tamamlayarak kurmaylığı onaylanan subaylara iki yıl sonraki rütbelerinde ise 1 yıl olmak üzere toplam üç yıl kıdem veriliyordu. Tasarıda bu süre aynen muhafaza edilmekle beraber Kuvvet Harp Akademileri bitirenlere iki, Silâhlı Kuvvetler Akademisinden mezun olanlara da 1 yıl kıdem verilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, Harp Akademisi öğrenimi görmüş Deniz Harp Okulu mezunu subayların tamamı «Deniz Sınıfına» mensup olduğundan Koramirallîğe yükselebilecek Deniz Kuvvetlerinde mevcut personelin haklarını korumak amacıyla 926 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin (f) bendinde (güverte) sınıfı muhafaza edilmiş bundan sonra (Deniz Sınıfı amiral) ibaresi tasarıyla Kanun metnine ilave edilmek istenmektedir.

Tasarıyla getirilen en önemli değişiklik ise günümüzde ortaya çıkan general - amiral açığını kapatmak, genç yaşta emekliliği önlemek ve dolayısıyla yetişmiş insan gücünden azamî derecede istifade etmek maksadıyla 926 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin (a) bendinin değiştirilmesine zaruret görülmüştür. Böylece kontenjan dışı general - amirallerle birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerindeki general amiral mevcudu 351'e yükseltilmiş olmaktadır.

Diğer bir değişiklik ise astsubaylıktan subay olma şartlarını gösteren 926 sayılı Kanunun 109 ncu maddesine bir fıkra ilave edilerek «kıdemli üstçavuş» rütbesinde olmak şartı muhafaza edilmekle beraber sicil notunun % 95 ve daha yukarısında olan üstçavuşlar rütbelerine ait bekleme sürelerinin bitiminden 1 yıl önce başçavuşluğa yükseltilmeleri uygun görülenlerin meslek sınavına girip subay olabilmeleri sağlanmaktadır.

Lise mezunu olup Türk Silahlı Kuvvetleri hesabına yüksek öğrenim için yurt dışına gönderilenlerin mecburi hizmetleri 15 yıllık yükümlülük süresine ek olarak yurt dışında buldukları sürenin iki katı daha fazla hizmet etmeleri şartı getirilerek 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla paralellik sağlanmaktadır.

Tasarının tümü yukarıda kısaca arz edilen sebeplerle Komisyonumuzca fevkalâde olumlu ve de gerekli görüldüğünden prensib olarak kabul edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleri Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz havalesi gereğince Plan - Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan <i>Ömer Ferruh İter</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Nevzat Yağcı</i> Elâzığ	Sözcü <i>Özgür Barutçu</i> Diyarbakır	Üye <i>Eşref Akıncı</i> Ankara
Üye <i>Hüseyin Şen</i> Artvin	Üye <i>İlker Tuncay</i> Çankırı	Üye <i>Cevdet Karakurt</i> Diyarbakır	Üye <i>Burhan Cahit Gündüz</i> İzmir
Üye <i>Ali Topçuoğlu</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Emin Fahrettin Özdilek</i> Konya	Üye <i>Muhlis Arıkan</i> Samsun	

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/752
Karar No. : 28

24.4.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 Mart 1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve ön havalesi uyarınca «Millî Savunma Komisyonu» nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı»; Komisyonumuzun 24 Nisan 1986 tarihinde yaptığı 51 inci birleşimde ilgili Hükümet Temsilcilerinin de katılmasıyla incelenip görüşüldü.

Tasarı ile; günümüzdeki teknolojik gelişmeler sonucunda Kara Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyacını karşılamak üzere kurulan «kara havacılık» sınıfının muharabe sınıfı arasına dahil edilmesi; General ve Amirallikte bekleme süresinin uzatılması ve astsubaylıktan subaylığa geçiş gibi hususlara ilişkin yeni düzenlemeler öngörülmektedir.

Komisyonumuzda; tasarı ile öngörülen kara havacılık sınıfının muharip sınıfı arasına dahil edilmesi; halen uygulanmakta olan Kuvvet Harp Akademisini bitirerek kurmaylığı onaylananlara rütbelerinde 2 ve bir üst rütbede 1 yıl olmak üzere 3 yıl kıdem verilmesi hükmünün, Kuvvet Harp Akademisinden mezun olarak kurmaylığı onaylananlara ayrıca Silâhlı Kuvvetler Akademisinden mezun olma şartı getirilerek 3 yıl kıdem verilmesi şeklinde yeniden düzenlenmesi ve astsubaylıktan subaylığa geçişe ilişkin getirilen yeni hüküm, isabetli görülmüş; ancak, generallik ve amirallikte bekleme süresinin uzatılmasının, general ve amiral olmayı bekleyen subaylar ile bir üst rütbeye terfi edebilecek general ve amirallerin terfilerini engelleyip engellemeyeceği, kadro şişkinliğine yol açıp açmayacağı; bekleme süreleri uzatılan general ve amirallerin hangi kadrolarda istihdam edilecekleri ve Millî Savunma Bakanlığı bütçesine getireceği malî yükün ne kadar olacağı gibi hususlara ilişkin sorular sormuşlardır.

Hükümet temsilcilerince yapılan açıklamada; generallik ve amirallikte bekleme süresinin uzatılmasıyla, bu rütbelere yükseltilmeyi bekleyen albayların durumlarında herhangi bir değişikliğin olmayacağı, zira getirilen bu düzenleme ile general ve amiral sayısını belirleyen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu maddesine dokunulmadığı, yalnızca bir üst rütbeye terfi edemeyen, ancak ordunun kendisinden faydalanmayı umduğu General ve Amirallere emsalleri kadar hizmet imkânı tanındığı; bu uygulama ile kadro şişkinliğinin söz konusu olamayacağı, zira hâlâ Türk Silahlı Kuvvetlerinde, General ve Amiral rütbesindeki kadro ile yürütülmesinde büyük yarar olan bazı görevlerin, kıdemli albay kadrosu ile yürütüldüğü ayrıca günümüz teknolojinin gereği olan bazı kadroların bu sistem ile çalışma imkânı tanınarak yetenekli personelden daha fazla yararlanılabileceği belirtilmiştir. Daha sonra tasarı ve gerekçesi benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının Millî Savunma Komisyonunda aynen kabul edilen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 8 ve 9 uncu maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Başkanvekili <i>Fahretin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Hazım Kutay</i> Ankara
<i>M. Fenni İslimyeli</i> Balıkesir	<i>Hakkı Artuktaş</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>İsmail Şengün</i> Denizli İmzada bulunamadı	<i>Şeyhmuz Bahçeci</i> Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan
<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>M. Oltan Sungurlu</i> Gümüşhane	<i>Abdurrahman Demirtaş</i> Hatay
<i>Halil Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş
<i>Erol Ağaçlı</i> Kırklareli	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir
<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya	<i>Rıza Tekin</i> Siirt
	<i>İsa Vardal</i> Zonguldak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 926 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (a) bendinin 1 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Muharip sınıflar : Piyade, suvari, tank, topçu, kara havacılık, istihkâm, muhabere, jandarma.»

MADDE 2. — 926 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin 26.3.1982 tarihli ve 2642 sayılı Kanunla değişik (d) bendinin 1 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Kuvvet harp akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onaylanan subaylara iki yıl, bunlardan Silahlı Kuvvetler Akademisinden mezun olanlara ayrıca bir yıl olmak üzere toplam üç yıl »

MADDE 3. — 926 sayılı Kanunun 7.7.1971 tarih ve 1424 sayılı Kanunla değişik 47 nci maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«f) Korgeneral ve koramiralliğe yükselmek için harp akademileri öğrenimini başarı ile bitirmiş bulunmak ve aynı zamanda Kara Kuvvetlerinde muharip sınıfı general, Deniz Kuvvetlerinde güverte veya deniz sınıfı amiral ve Hava Kuvvetlerinde pilot sınıfı generali olmak.»

MADDE 4. — 926 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin 2.10.1981 tarihli ve 2532 sayılı Kanun ile değişik (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«d) Hizmet ve görev ihtiyacı sebebiyle buldukları rütbede hizmete devam etmelerinde zaruret görülen muharip ve yardımcı sınıf general ve amirallerden her yıl en fazla 12 general ve amiral, terfi için yapılan yeterlik sıralamasında yıllık kontenjana göre yeterlik notu bir üst rütbeye yükseltelenlerden sonra gelmek şartıyla, Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilirler.

Bir üst rütbede yıllık kontenjanı olmayan gruplardaki general - amirallerin aynı rütbede bir yıl daha hizmete devam edebilmeleri, diğer kuvvetlerden yıllık kontenjanı olan gruplardaki emsalinin terfi veya hizmete devam ederken aldığı yeterlik notu kadar veya daha fazla not alması şartıyla, yukarıdaki fıkra hükümlerine göre olur. Görev süreleri uzatılanlar 47 nci madde (f) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla müteakip yıl 54 üncü madde esaslarına göre yeniden değerlendirmeye tabi tutulur.

Normal rütbe bekleme süresi sonunda bu bendin 1 ve 2 nci fıkralarındaki esaslara göre, görev süresi uzatılarak bir yıl daha hizmete devam edenlerden, birinci fıkradaki miktardan ayrı ve müteakip üç yıl için toplam olarak, en fazla 2 korgeneral - koramiral ile 47 nci madde (f) bendi gereğince korgeneral - koramiralliğe terfi edemeyen en fazla 4 tümgeneral - tümamiral ve en fazla 18 tuğgeneral - tuğamiral aynı esaslara göre her yıl yeniden değerlendirilmek ve rütbeye mahsus yaş haddini geçmemek şartıyla üç yıl daha buldukları rütbede hizmete devam edebilirler. Ayrıca bu bentteki hükümlere göre görev süresi uzatılarak hizmete devam ettirilen tabip, yüksek mühendis, mühendis, askerî hâkim ve öğretmen sınıflarından olan tümgeneral - tümamiral, tuğgeneral - tuğamirallerden ihtiyaç duyulanlar her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla Genelkurmay Başkanının teklifi Yüksek Askerî Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile rütbesinin yaş haddine kadar hizmete devam ettirilebilirler.

Zarurî hallerde hizmetin gereklerine göre Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûranın kararı ile bu bendin birinci fıkrasındaki 12 general - amiral miktarı 14'e kadar, üçüncü fıkrasındaki; 2 korgeneral - koramiral sayısı 3'e, 4 tümgeneral - tümamiral miktarı 6'ya ve 18 tuğgeneral - tuğamiral miktarı da 24'e kadar artırılabilir.

Yukarıdaki fıkralara göre hizmete devamına karar verilen general - amiraller (b) bendinde gösterilen miktarlar dışına çıkarılırlar.

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

27.7.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millî Savunma Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millî Savunma Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — 926 sayılı Kanunun 109 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu Kanunun 85 inci maddesinin (c) bendi gereğince kıdemli üstçavuş rütbesine ait bekleme süresinin bitiminden bir yıl önce başçavuşluğa yükseltilenler, başçavuşluk rütbesinin birinci yılında da meslek sınavına girebilirler.»

MADDE 6. — 926 sayılı Kanunun 7.7.1971 tarih ve 1424 sayılı Kanunla değişik 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 114. — Lise mezunlarından öğrenim maksadıyla yabancı memleketlere gönderilenlerin, subay çıktıktan sonra istifaya hak kazanmaları, 15 yıllık yükümlülük süresine ek olarak öğrenim için yurt dışına çıkmış ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar fazla hizmet etmeleri ile mümkündür.»

MADDE 7. — 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici 50 nci madde ilave edilmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 50. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuvvet harp akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onaylanan subaylar hakkında bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki 36 ncı madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12 . 3 . 1986

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Karaevli

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor B. V.

H. H. Doğan

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köyleri Bakanı

H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı V.

S. N. Türel

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemlî

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Millî Savunma Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millî Savunma Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millî Savunma Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millî Savunma Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millî Savunma Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.